

a 2. táblázat folytatása

Szolgáltató	Az adatbázis neve	Az adatbázis lefedése, tartalma, jellege
Mead Data Central	Country Report Service New coverage	Több jelentéssorozat teljes szövege (Nexis) külön kelet-európai híryanag számos forrásból
Pergamon Financial Data Services	Ecotass	A TASS-tól átvett anyag a szovjet gazdaságról
Predicasts/Infomat	PROMT (Predicasts Overview of Markets and Technology) Infomat PTS Newsletter	Adatok cégekről, termékekről, piacokról, technológiáról L. Eastern European Opportunities Alert Számos újdonságértesítő kiadvány teljes szövege
Reuter	Reuter Textline	Folyóirat és újságcikkek szövege angolra fordítva a gazdasági élet szinte valamennyi témájáról

* FT = Financial Times. Sajtóadatbázisok (A ref.)

áttérést számos alapvető nehézség lassítja: az ipar hatékonysága rendkívül alacsony, a környezet-szennyezés nagymérvű, a távközlés fejletlen, a jogi keretek még nem alakultak ki, a bank- és a pénzügyi rendszer lassú és kezdetleges, az emberek átképzésre szorulnak, a berendezések elavultak, az energiaellátás a Szovjetuniótól függ.

Nyugaton is kevés az olyan szervezet, amelynek valóban hasznos információi vannak a kelet-európai üzleti világról. Ilyen a *British Library Business Information Service* (a Brit Nemzeti Könyvtár Üzleti Információs Szolgálat), amely remek gyűjteményt, különösen sok keleti kereskedelmi folyóiratot kínál a kutatóknak, és online hozzáférést is biztosít a jelentős adatbázisokhoz. A *Department of Trade and Industry Export Market Information Centre* (a Kereskedelmi és Ipari Minisztérium Export Piaci Információs Központja) országokként nyújt specializált információs és tanácsadó szolgáltatást. Ez a piaci jellegzetességeket, a vállalatok adatait és az átfogó gazdasági hátteret tárja fel. Az adatok megbízhatóságát is minősíti. BOTIS néven adatbázist épít a termékek, piacok, ügynökségek, importvállalatok stb. adataiból. Az *East European Trade Council* (Kelet-Európai Kereskedelmi Tanács) olyan tanácsadó testület, amely az érdeklődők szűkebb körét látja el piaci információval, és a brit–szovjet kereskedelem adatait

teszi közzé. A PlanEcon egyénre szabott szolgáltatók (gazdasági elemzés, keresés üzletkötések között, befektetési tanácsadás stb.) nyújtására rendezkedett be.

A kelet-európai országok saját kiadású forrásait két jellemző "műfajba" sorolhatók: *statisztikai évkönyvek*, *zsebkönyvek*, illetve *külkereskedelmi folyóiratok*. Ezek kevésbé használhatók konkrét üzletek előmozdítására. A *címtárak*, *speciális adattárak* most kezdenek megjelenni. A Szovjetunióval némileg más a helyzet, mert a rá vonatkozó források közül néhány Nyugat-Európában, illetve az Egyesült Államokban jelenik meg, számos külföldi kereskedelmi központot is fenntartanak.

Az üzleti feltételek és lehetőségek feltárása és elemzése Kelet-Európában nagy terhet ró a nyugati, elsősorban brit információs iparra, de úgy tűnik, sikerül a nehézségeket leküzdeni. A keleti források minőségének javulása, az online adatbázisok kiépítése is várható, míhelt megnő a szóban forgó országok érdekeltsége a korrekt üzleti tájékoztatásban, a külföldi gazdasági szakemberek segítségével.

/East European business information. = Business Information Review, 7. köt. 2. sz. 1990. p. 3–32./

(Orbán Éva)

Kellően használják-e a megvásárolt információs szolgáltatásokat az ipari termelésben? Japán, Korea és Tajvan tanúsága

Az újonnan iparosodó országokban az információs ipar növekedése fontos eleme az iparra alapozottból az információ alapuló gazdaságba való átmenetnek. Gazdasági számításokkal már korábban is vizsgálták a vásárolt információ szerepét az ipari termelésben,

főként az USA-ban. 1975-ös, 1976-os és 1980-as adatok alapján Japán, Korea és Tajvan *termelőszféráját* vizsgálták meg ebből a szempontból. Az eredmények egyértelműen azt mutatják, hogy a vásárolt információs szolgáltatások használata szuboptimális

mindhárom gazdaságban, a fejlett Japánban éppúgy, mint a két legsikeresebb most iparosodó országban.

Az információs ipar fejlesztése tehát nemcsak azoknak az országoknak fontos, ahol az információ-gazdaság már beindult, hanem azoknak a kevésbé fejlett gazdaságú országoknak is, amelyeknek viszonylag fejlett ipari szerkezetük van. Az eredmények arra is intenek, hogy az információs szolgáltatóipar fejlesztését elősegítő gazdaságpolitika még fontosabb a most iparosodó, mint a fejlett országokban. Az ilyen politika az iparpolitika természetes kiterjedé-

seként tekintendő abban az időszakban, amikor az információ előállítás, feldolgozása és elosztása a viszonylagos előnyök egyik meghatározó tényezőjévé válik.

/ENGELBRECHT, H.-J.: Are purchased information services underused in manufacturing? Evidence from Japan, Korea and Taiwan. = Applied Economics, 22. köt. 1990. p. 201–209./

(Mohor Jenő)

A könyvtári kapcsolatok fejlesztése külföldi alapítványokkal

A külföldi alapítványok és könyvtárak kapcsolatainak építése a 80-as évek közepén indult el. Mindeddig a kezdeményező lépést, szinte kivétel nélkül, a külföldi alapítványok tették meg.

Mint hogy a könyvtárak működésének és különösen a szolgáltatások fejlesztésének feltételei az utolsó években megnehezedtek, az OSZK–KMK indokoltan látta, hogy a hálózatfejlesztési és koordinációs osztály keretében csoportot hozzon létre a külföldi alapítványoktól szerezhető támogatások tartalmi és mennyiségi fejlesztése céljából.

1. A csoport feladata:

- ▶ a meglévő (Soros, SABRE, Mellon) alapítványi együttműködés továbbfejlesztése;
- ▶ új kapcsolatok, lehetőségek felkutatása azokban az országokban is, amelyekkel ilyen jellegű együttműködés nem, vagy csak kismértékben alakult ki;
- ▶ a kapcsolat felvétele (piackutatás, tájékozódás a már meglévő hazai hivatali, könyvtári és személyi kapcsolatok felhasználásával), pályázatok kiküldése támogatást kérő körlevelek útján, felhasználva a budapesti külképviseletek, kulturális intézetek, valamint a magyar külképviseletek közvetítői lehetőségeit;
- ▶ megállapodások kötése külföldi alapítványokkal;
- ▶ pályázati lehetőségek közvetítése a szóba jövő hazai könyvtárakhoz. Támogatás a pályázatok elkészítéséhez;
- ▶ a pályázatok elbírálásának megszervezése, a könyvtári társadalmi szervezetek

bevonása, a nyilvánosság biztosítása;

- ▶ az elnyert támogatások felhasználásának megszervezése, koordinálása.
2. A külföldi alapítványi támogatások tartalma tekintetében a csoport a hangsúlyt a következő területekre helyezi:
- ▶ ösztöndíjak, tanulmányutak támogatása, könyvtári ismeretszerzést szolgáló hazai tanfolyamok, konferenciák szervezése;
  - ▶ külföldi információs szolgáltatások finanszírozása magyar könyvtárak részére: online kapcsolatok, CD-ROM lemezek és olvasóberendezések, könyvtári szoftverek;
  - ▶ könyvek, folyóiratok és egyéb információ-hordozó dokumentumok küldése;
  - ▶ állományvédelmi eszközök, berendezések, restaurálás;
  - ▶ könyvtári gépek: számítógépek, gyorsmásolók, sokszorosítóberendezések, mikrofilm, mikrofilmlap-felvevők, olvasók stb.;
  - ▶ támogatás hátrányos helyzetű olvasók részére nyújtott szolgáltatásokhoz.

Összefoglalva: az eddigi passzív elfogadó szerepkört a csoport aktív kezdeményező szerepre kívánja átváltani. Ennek sikere érdekében valamennyi érdekelt könyvtári szervezet, könyvtár és könyvtáros támogatását, észrevételeit és munkavállalását kéri az OSZK–KMK alapítványi csoportja. A csoport, a könyvtárak és könyvtárosok lehető legszélesebb körének bevonása érdekében, a közeljövőben különböző fórumokon megbeszéléseket is kíván szervezni.

Az OSZK–KMK alapítványi csoportja